

Αναγκαιότητα
και γενικές αρχές
σχεδιασμού διδασκαλίας

- πώς θα κάνω το μάθημα πιο ενδιαφέρον και θα κρατήσω την προσοχή του μαθητή?

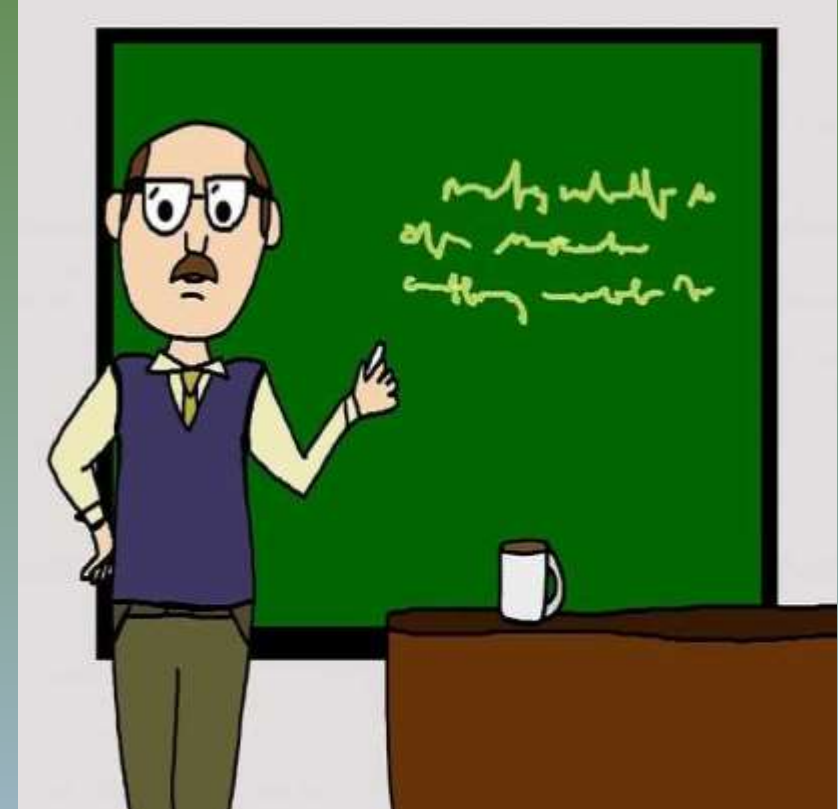
Με Οργανωμένη Διδασκαλία
[ΣΧΕΔΙΟ]

Με τον όρο **Σχεδιασμός της Διδασκαλίας** εννοούμε την *οργανωμένη και συστηματική διαδικασία*, κατά την οποία ο εκπαιδευτικός δραστηριοποιείται στην κατεύθυνση της λήψης αποφάσεων, σχετικά με τη μορφή και το περιεχόμενο που θα έχει η διδασκαλία του και καθορίζει την ακολουθία των *διδακτικών ενεργειών* που πρέπει να γίνουν σ' ένα μάθημα.

Έχει σαν τελικό **στόχο**, να εξασφαλίσει την πραγματοποίηση των σκοπών της εκπαιδευτικής διαδικασίας, μέσα στα προβλεπόμενα χρονικά πλαίσια και με κάθε δυνατή οικονομία πνευματικού μόχθου.

Ο εκπαιδευτικός καλείται:

- να κρίνει και να επιλέξει ποιους από τους **στόχους** του αναλυτικού προγράμματος σπουδών μπορεί να υλοποιήσει μέσα από το περιεχόμενο της συγκεκριμένης ενότητας
- να σχηματίσει μια **νοητική προεπισκόπηση της προγραμματιζόμενης διδασκαλίας** ως μελλοντικού γεγονότος, με κύριο σκοπό να προβλέψει τυχόν ασάφειες και προβλήματα που είναι πιθανό να ανακύψουν κατά την εξελικτική πορεία της διδασκαλίας
- **να οργανώσει** μέσα στα συγκεκριμένα χρονικά πλαίσια δραστηριότητες και ρόλους πολλών διαφορετικών προσώπων

Ο σωστός σχεδιασμός:

- Καθιστά τον δάσκαλο πιο αποτελεσματικό στην προσπάθειά του για επίτευξη των μαθησιακών στόχων.
- Διευκολύνει τη χρήση ποικίλων στρατηγικών, τεχνικών, ενισχύσεων και ανατροφοδοτήσεων, οι οποίες καθιστούν τη διδασκαλία πιο συναρπαστική και προάγουν τη μάθηση των παιδιών.
- Προσανατολίζει το δάσκαλο προς το μαθησιακό έργο που πρέπει να εκτελεστεί.
- Συντελεί στην απρόσκοπτη λειτουργία της τάξης με ελάχιστα προβλήματα πειθαρχίας και διάσπασης της προσοχής των μαθητών, απαλλάσσοντας τον δάσκαλο από το να εκτελεί χρέη χωροφύλακα και δημιουργώντας μια ζωντανή ατμόσφαιρα.
- Προάγει την αυτοπεποίθηση του διδάσκοντος.
- Βοηθά στην πρόβλεψη και πρόληψη προβλημάτων ή παραλείψεων.
- Διευκολύνει την άρτια οργάνωση πληροφοριών και διδακτικού υλικού.
- Εξοικονομεί χρόνο, πνευματική ενέργεια και προσπάθεια. Συμβάλει στη σωστή κατανομή χρόνου σε επιμέρους ενότητες.
- Χρησιμεύει σαν ασφαλής οδηγός και σύμβουλος του διδάσκοντος κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας.
- Διευκολύνει τον αυτοέλεγχο του εκπαιδευτικού και καθιστά αντικειμενικότερη την αξιολόγηση της διδασκαλίας.
- Αποκαλύπτει τις παιδευτικές δυνατότητες του περιεχομένου της ενότητας που θα διδαχθεί.

Για τον αποτελεσματικό σχεδιασμό ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να έχει γνώση

- των σκοπών του μαθήματος (ΑΠΣ)
- των μαθητών και του επιπέδου ικανοτήτων τους
- των διδακτικών μεθόδων και μέσων
- του περιεχομένου και της οργάνωσης του μαθήματος

Ο παραδοσιακός Σχεδιασμός επιβάλλει:

- να προσδιορίζονται με ακρίβεια και σαφήνεια οι διδακτικοί σκοποί και στόχοι,
- να προγραμματίζονται οι διδακτικές ενέργειες και στρατηγικές που θα βοηθήσουν στην υλοποίηση των σκοπών και στόχων, και
- να καθορίζονται τα κριτήρια μέτρησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων.

Σκοποί - Ενέργειες – Αποτελέσματα

Η διδασκαλία χωρίς σχεδιασμό:

Δάσκαλος:

- ⊙ Ενεργεί τυχαία και συμπτωματικά.

Μαθητές:

- ⊙ Πιθανός αποπροσανατολισμός.

Διδασκαλία:

- ⊙ Πιθανή αρνητική επίδραση στην προαγωγή της μάθησης.

- ⊙ Ο προσεκτικός σχεδιασμός μιας διδασκαλίας δεν σημαίνει και την πλήρη υποταγή του δάσκαλου στο σχέδιο. Κατά τη διάρκεια της διδασκαλίας ο εκπαιδευτικός πρέπει να έχει αυτιά, μάτια, μυαλό και καρδιά «ανοιχτά», να αφουγκράζεται τις αντιδράσεις, τις ανάγκες αλλά και τα ενδιαφέροντα των μαθητών του, να διαφοροποιείται από το σχέδιο όταν το κρίνει αναγκαίο, να εκμεταλλεύεται τυχόν παρατηρήσεις των μαθητών, με στόχο πάντα τη βελτίωση της διδασκαλίας.

- ⦿ Σημαντικό επίσης είναι, μετά το τέλος της διδακτικής ώρας, ο δάσκαλος να σημειώνει σημεία της πραγματικής διδασκαλίας, που τη διαφοροποίησαν από τη σχεδιασμένη, ώστε να βελτιώσει το σχέδιο σε επόμενη χρήση.
- ⦿ Προτείνεται, κάθε σχολικό έτος, να δημιουργούνται 5 – 6 νέα πλήρη σχέδια διδασκαλίας, ανά γνωστικό αντικείμενο.

- ⦿ Για τη διδασκαλία των εννοτήτων για τις οποίες δεν υπάρχουν έτοιμα πλήρη σχέδια (ούτε ο απαραίτητος χρόνος για να δημιουργηθούν), είναι απαραίτητη η χρήση απλών σχεδίων διδασκαλίας.
  - *Το μνημόνιο μπορεί να είναι πολύ συνοπτικό, τόσο μικρό όσο ένα τραπουλόχαρτο (πιο ευγενικά: παιγνιόχαρτο).*
  - *Αλλά, αν είναι ουσιαστικό ως μέριμνα παιδαγωγική, είναι τραπουλόχαρτο που πάντα κερδίζει.*